

Happy Bite: Vijf nieuwe testen voor

Per 1 september heeft de GD het pakket aan testen voor speekselonderzoek, bekend onder de naam 'Happy Bite', uitgebreid. Het aantal beschikbare testen is daarmee vergroot van vier naar negen. Vooral de speekseltesten voor antistoffen van App en *M. hyo* mogen uniek genoemd worden.

De GD introduceerde begin vorig jaar vier verschillende testen die uitgevoerd kunnen worden op speeksel. Dit zijn testen die het PCV2- en PRRS-virus of antistoffen daartegen aantonen.

Nu zijn er vijf nieuwe testen aangepast, gevalideerd en ingevoerd voor speekselmonsters. Dit zijn de Influenza A-PCR (zowel algemeen als voor subtypering) en

de ELISA's voor het aantonen van antistoffen tegen *Mycoplasma hyopneumoniae*, *Actinobacillus pleuropneumoniae* (App) en influenza. Deze testen zijn speciaal aangepast omdat in speeksel verschillende componenten zitten die kunnen storen in de test. Daarnaast is de hoeveelheid en de samenstelling van de verschillende afweerstoffen in speeksel heel anders dan in bloed.

Het voordeel van de nieuwe test voor het influenzavirus is dat het virus niet in bloed, maar wel in speeksel aantoonbaar is.

Wat is speekselonderzoek?

Met het woord 'speeksel' wordt eigenlijk 'orale vloeistof' bedoeld: een combinatie van speeksel en de vloeistof die wordt uitgescheiden door het slijmvlies in de bek, opgehoest slijm en natuurlijk voer, water en mestresten. In de humane geneeskunde is speeksel al veel langer in gebruik voor bijvoorbeeld de diagnostiek van HIV, mazelen en hepatitis en voor het eenvoudig uitvoeren van drugstests. Ook voor varkens is al lang geleden aangetoond dat klassieke varkenspest aantoonbaar is in speeksel. Als onderzoeksmedium heeft varkensspeeksel veel voordelen.

speekselonderzoek

Monstername

Het verzamelen van speeksel verloopt eenvoudig door de kauftouwen uit het GD Happy Bite-pakket in de hokken op te hangen. Varkens zijn nieuwsgierige dieren, die graag snuffelen en onderzoeken. Een touw in het hok wordt daarom gewoonlijk direct als een leuke bron van afleiding gezien. Het blijkt dat van een groep van maximaal 20 varkens ongeveer 75% binnen 20 minuten op het touw begint te kauwen. Deze manier van bemonsteren is dan ook diervriendelijk en geeft veel minder stress dan het afnemen van bloedmonsters. Daarnaast wordt een groot deel van de dieren in de groep tegelijkertijd bemonsterd, wat tijd bespaart. Bovendien is het ophangen van een touw veel laagdrempeliger dan het afnemen van bloed en kan dit door varkenshouders zelf worden uitgevoerd. Om het touw goed te kunnen bevestigen, bevat het GD Happy Bite-pakket tevens een bevestigingskoord. Dit is te gebruiken om het touw op schouderhoogte van de dieren op te hangen. Zo is er geen contact met de grond en dat scheelt bevuiling van het monster. Het is raadzaam om eerst met de dierenarts te overleggen welke hokken het beste bemonsterd kunnen worden.

Mochten de dieren toch minder interesse tonen in de touwen dan verwacht, dan

kan eventueel eerst een 'training' plaatsvinden, door een touw op de grond aan te bieden of 'lekker' te maken met appelsap of stroop. Hierna kan het touw voor monstername worden opgehangen.

Monsters insturen

De kwaliteit van het monster is belangrijk. Daarom wordt aanbevolen de monsters direct te koelen en zo snel mogelijk naar het GD-laboratorium te sturen. Het Happy Bite-retourpakket bevat daarvoor alle benodigde materialen.

De Happy Bite-pakketten zijn te bestellen via de GD-webwinkel (www.gd-winkel.nl).

Per 1 september 2013 beschikbare speekseltesten

Aantonen verwekker met PCR:

- PCV2
- PRRS
- Influenza + subtypering

Aantonen afweerstoffen met ELISA:

- PCV2
- PRRS
- App
- M. hyo
- Influenza

Werkwijze bij het ophangen van de touwen:

1 Plaats het touw boven het hok op schouderhoogte van de varkens. Zorg ervoor dat het touw stevig vastzit.

2 Laat de varkens 20 tot 30 minuten op het touw kauwen. Neem het touw en plaats het in de enkele afsluitbare zak. Draag handschoenen!

3 Verwijder het bevestigingskoord en sluit de zak. Pers het speeksel uit het touw door er stevig in te knippen of het te strippen. Verzamel min. 3 ml. speeksel.

4 Pak nieuwe handschoenen! Scheur de geperforeerde hoek van de zak. Breng het speeksel over in de steriele buis en sluit deze.

5 Verpak de buis in de kleine zak en sluit deze. Stop het geheel in het grote vak van de dubbele zak. Voeg het inzendformulier toe in het daarvoor bestemde vak. Verzend het monster gekoeld naar het lab.